

Statue de Maïmonide, dans le quartier juif de Cordoue, réaménagé par le Ministère de la Culture d'Espagne.

Le Guide des égarés

Miracle de la traversée du désert

Pour Maïmonide, la mention des quarante deux étapes de la traversée du désert est très importante, car il s'agit de lieux inhabitables.

Mais si Israël a pu y survivre c'est grâce à l'intervention miraculeuse de Dieu qui a protégé Son peuple durant quarante ans.

מורי נבוכים ספר ג פרק נ

הצורך להזכיר המסעים גדול מאד, כי הנסים והאותות הנעשות היו אמיתיות לכל רואיהם, אך בעתיד יהיו דברים בשמועה ויכזיבם השומע. ומאותות התורה ונפלאותיה העצומות עמידת ישראל במדבר ארבעים שנה ומציאת המן בכל יום, והם מקומות רחוקות מן הישוב ואינן טבעיות לבני אדם לא מקום זרע ותאנה וגפן ורמון, ואמרה התורה (דברים כט ה) לחם לא אכלתם ויין ושכר לא שתיתם, וכל אלה אותות הם במעשה נס נראות לעין. וכאשר ידע הבורא יתברך כי יעבור על אלה האותות מה שיעבור על דברי הימים, לא יאמינו השומעים בהם, ויחשבו כי עמידתם במדבר הזה היה קרוב מן הישוב מקום אשר בני אדם שם, כמו המדברות אשר ישכנו שם בני ערב היום, או מקומות אשר יהיה שם חריש וקציר, או יש שם עשבים וצמחים למאכל בני אדם ושיהיה במקומות ההם בורות מים. על כן הרחיק מלבות בני אדם המחשבות האלה, וחזק אלה האותות כולם בזכרון המסעות, כדי שיראו אותם הדורות הבאים וידעו האותות הגדולות איך עמדו בני אדם במקומות ההם ארבעים שנה, כל אלו דבריו. והנה מכתב המסעות מצות השם היא מן הטעמים הנזכרים, או מזולתן ענין לא נתגלה לנו סודו, כי "על פי ה'" דבק עם "ויכתוב משה", לא כדברי ר"א שאמר שהוא דבק עם "למסעיהם", שכבר הודיענו זה (לעיל ט כ) על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו:

Guide des égarés livre 3, chapitre 50

Il était très important de mentionner ces déplacements. Car les miracles et les prodiges furent authentifiés uniquement par ceux qui les virent, [c'est-à-dire la génération sortie d'Egypte.] Mais plus tard, ces miracles étant rapportés oralement, ils pouvaient être contestés. Pourtant ces miracles témoignaient de la présence de Dieu au milieu d'Israël durant les 40 ans, comme la présence de la manne chaque matin. De plus, ces lieux étaient très éloignés des lieux habités, et il n'est pas naturel que des hommes vivent loin de toute agglomération, dans des terres non cultivables, sans figue, sans vigne et sans grenade. Et la Torah a déclaré (Dt 29, 5) : "vous n'avez pas mangé de pain, et vous n'avez pas bu de vin". Et tout ceci (cette survivance) exprimait des miracles visibles. Et Le Créateur, qu'il soit béni, sachant que le temps jouerait en défaveur de ces signes et que personne n'y croirait, en prétextant que la survivance d'Israël fut possible car le peuple se trouvait près de quelques agglomérations, comme ces déserts où vivent les bédouins aujourd'hui ou dans les lieux où se trouvent de la végétation pour manger et des puits pour étancher la soif. Aussi pour éloigner de telles conceptions, et renforcer le caractère miraculeux de la traversée, le verset a mentionné les étapes des déplacements. Et aussi afin que les générations futures sachent les grands signes divins et comment des hommes purent vivre dans de tels endroits durant quarante ans.